Česko

Frankfurtský knižní veletrh
Čestný host 2026

Když si rozumíme s ostatními

Metodický materiál
pro práci s knihou
na 2. stupni ZŠ

Tento materiál byl připraven v rámci projektu Czechia 2026 – čestné hostování ČR na Frankfurtském knižním veletrhu.
www.czechia2026.com
Metodické listy pro 2. stupeň základních škol zpracovalo Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského.

Autorka
Edita Vaníčková Makosová, NPMK

Téma
komunikace, seberozvoj, dospívání

Anotace programu
čtenářská a literární dílna s textem a ilustrací

Cílová skupina
6.–8. třída

Časová dotace
90 minut

Základní gramotnost
Čtenářská a pisatelská

Vzdělávací oblasti
Jazyk a jazyková komunikace, Český jazyk a literatura

Klíčové kompetence
Kompetence komunikační, Kompetence k řešení problémů

Průřezová témata
Osobnostní a sociální výchova, Společnost pro všechny

Úprava pro handicapy

Potřebné pomůcky
tabule, flipchart, kopie ilustrací, přístup na internet

Použité knihy
PROCHÁZKOVÁ, Iva. Džojo, jedenáct a čtvrt. V Praze: Albatros, 2025. ISBN 978-80-00-07951-6.

Klíčová slova
příběhy o chlapcích; příběhy o dětech; příběhy o rodině; příběhy o dospívání; příběhy o přátelství; příběhy ze školního prostředí; příběhy o sprejerech; pro čtenáře od 10 let;

Anotace knihy
Život je na nudu moc krátký! Originální vyprávění o kamarádech, rodičích a škole. Když má člověk ve jménu radost, jsou všechny problémy i výzvy osudu zajímavé a vzrušující. A jedenáctiletý Džojo ji opravdu má - jeho jméno v esperantu právě znamená radost. Svět se podle něj hemží zajímavými lidmi, z oblud se stávají kámošky, kočky mají magické oči, ve třídě bydlí dvanáctinohý pavouk a hrdinům řeckých bájí se dá přepsat životopis.

Osnova programu

Evokace

Lektor představí knihu, ukáže žákům obálku a sdělí její název, DŽOJO, JEDENÁCT A ČTVRT. Zeptá se, zda je ve třídě někdo, kdo už knihu četl. Pokud ano, čtenáře přizve k sobě a dá mu funkci kopilota (vzhledem k tomu, že zná odpovědi na otázky, které lektor bude pokládat, může spolurozhodovat s lektorem, zda jsou odpovědi správně, případně vymýšlet nápovědy.)

Žáci společně odhadují, co může název znamenat, zda jim něco připomíná, mohou odhadovat podle obálky.

Nápady lektor zaznamenává na tabuli. *5 minut*

Uvědomění

Aktivita č. 1: Lektor děti rozdělí do skupin 3-4 a každé skupině předá větu:
„Libroj estas destinitaj por homoj, kiuj deziras esti ie alia.“

Větu je možné jen napsat na tabuli. Žáci mají za úkol se ve skupině zjistit:

a. Jakým jazykem je věta napsaná? (esperanto)
b. Co znamená v češtině? („Knihy jsou určeny lidem, kteří si přejí být někde jinde.“)
c. Kdo tuto větu řekl? (Mark Twain)

Další otázky lektora pro diskusi celé třídy:
„Je ta věta pravdivá, jak jí můžeme rozumět?“ „Kdo byl Mark Twain?“„Zná někdo, četl někdo nějakou knihu M. Twaina?“ 10 minut

Aktivita č. 2: Čteme společně ukázku ze strany 17-21, ve které se seznámíme s hlavním hrdinou a ozřejmí se nám, že Džojo je jméno a jedenáct a čtvrt je věk hlavního hrdiny. Čteme potichu, každý sám. *15 minut*

Lektor uvede kontext ukázky. Sdělí žákům, že paní učitelka zadala dětem úkol Projekt Můj problém. Žáci se mají zamyslet nad tím, s čím mají problém, představit ho ostatním a s ostatními se zamyslet nad jeho řešením. Lektor položí otázku, zda někoho z dětí zajímá, co vymyslel Oskar za problém, který Džojo má. Pokud se někdo přihlásí, že ho to zajímá, lektor neprozradí, o co jde, jen žákům sdělí, že si odpověď mohou najít v knize na str. 27.

Aktivita č. 3: Žáci dostanou do skupiny text básně, kterou Džojo napsal jako domácí úkol ze str.109. Ze svého středu si skupina vybere jednoho recitátora, který báseň přečte, a protože Džojo báseň v knize psal jako rapový text, je možné jej zarapovat pro svou skupinu. *5 minut*

Aktivita č. 4: Žáci si přečtou ukázku se str. 98-105, společně, předčítá učitel. Od věty „Ty vypatlanče! po konec kapitoly. (Poslední věta „Je to mňamka!“) *15 minut*

Reflexe

Žáci hodnotí výsledek své práce v aktivitě č. 3 v porovnání s textem, který vyslechli. Posuzují, do jaké míry se při tvoření příběhu podle básně a ilustrace shodovaly s autorkou. Diskutují o různých formách uměleckého vyjádření myšlenky, a hodnotí, která forma je pro konkrétního žáka náročná a kterou by volil. Lektor na konci diskuse shrne, co bylo v textu jen naznačeno a nedovysvětleno: Kdo je Hlava a Kosatka? Co je podle Oskara Džojův problém? Proč Tatum neřekne své mámě do telefonu, že má zlomenou nohu a jede do nemocnice? Dotaz, případně hlasování, koho kniha zaujala a kdo by si ji chtěl dočíst. 15 minut Pokud bude využita i lekce Džojo 2, zadá lektor na úkol žákům uvažovat o tom, co by pro sebe označili jako Můj problém.

Cíle lekce

1. Žák se seznámí s existencí umělého jazyka a zamýšlí se nad jeho významem.
2. Žák analyzuje text a porovnává obrazové a slovesné sdělení obsahu s cílem hodnotit shody.